

PIRMAS SKYRIUS

Jis rūpestingai kaip tikras tėvas paguldė kūną, plačiai išskėtė kojas ir rankas, kad oras pasiektų kiekvieną odos plotelį. Ji buvo pilka it pelenai, rami, sustingusi. Kur kas gražesnė nei tada, kai sutiko ją pirmą kartą. Žinoma, nepatrauklu, kad guli nuoga ir išsiskėtusi, bet, deja, kitaip negalima. Negalima palikti nieko. Jokių užuominų apie jos praeitį, jokių ryšių su pasibaigusiu gyvenimu. Tai — tarsi dvasinis apvalymas. Kilstelėjęs koją labai tiksliai nusitaikė šiek tiek virš kairiojo žastikaulio ir visu svoriu užmynė ant rankos, kol pajuto, kaip kaului trakstelėjęs koja nubėgo virpuly. Galiausiai nusprendęs, kad ritualinis laužas paruoštas nepriekaištingai, iš kelnių kišenės išsitraukė nedidelį šilkinį maišelį. Išėmęs baltus „akmenėlius“ mitriais pirštais patrynė juos į delną, mėgaudamasis tai švelnumu, tai aštrumu, ir subėrė jai į burną, it mesdamas monetas į fontaną, kol liko tik vienas. Gaila deginti taip kruopščiai atliktą darbą, bet neturi likti nė pėdsako. Kūną visą naktį laikė degiame skystyje (išmarinavo, juokdamasis tarė pats sau), jeigu kas netyčia pasirodytų anksčiau, nors, žinoma, jis pernelyg gerai pasiruošė, kad taip nutiktų.

Prieš pat išeidamas akmeninėje trobelėje numetė kruviną šilkinės skaros skiautę. Ant viršaus užvertė sunkų akmenį ir įspaudė ją į žemę. Čirkstelėjo degamas degtukas, cyptelėjo surūdiję vyriai, suūžė deguonį ryjanti liepsna — ir darbas baigtas. Tolėliau nuo namelio užvertė akmenimis metalinę beisbolo lazda. Prieš tai nuvalė nuo jos visus pirštų atspaudus, tačiau ant rankenos paliko plika akimi nematomą kraujo dėmelę, kuri išryškės tik ultravioletinėje šviesoje. Tada

už kelių žingsnių numetė paskutinį dantį su keliais prikibusiais dantenų siūleliais ir atsainiai paspardęs užžėrė žemėmis. Na va. Gana.

Eiti pėsčiomis iki automobilio nebuvo toli, bet tamsoje pavojinga, tad judėjo lėtai. Temperatūra iki nulio nepakilo net prieškalnėse. Iš burnos kamuoliais virto garas ir kildamas aukštyn sklaidėsi tarp skaisčių žvaigždžių. Gerai pagalvojus, tai puiki paskutiniojo poilsio vieta. Jai pasisekė. Nedaugelis palieka pasaulį apsupti tokios didybės. Netrukus Kerngormo kalnai liko toli užnugaryje, paskendę rūke. Sužibus pirmiesiems saulės spinduliams, jų viršūnės dangaus fone nusidažė pilkšvai violetiniais atspalviais — tuščios, nusėtos akmenimis ir vienišos tarsi mėnulis. Veidrodėlyje stebėjo, kaip milžiniškus kalnų siluetus pamažu keičia nedidukės kalvos. Dingtelėjo, kad čia lankosi paskutinį kartą. Tai bus jo atsisveikinimas. Ši vieta tobula.

Iki Edinburgo vis dar daugiau negu valanda kelio. Pranašavo lietu, nors, žinoma, vien lietus ugnies neužgesins. Kai iškris pirmieji lašai, liepsna jau bus tokia kaitri, kad ją numalšinti galėtų nebent potvynis. Dabar svarbiausia grįžti namo, kuo skubiau, tačiau atsargiai. Dar laukia daugybė darbo.

Nesitikėjo, kad moteris pasiduos taip greitai. Jis jos vietoje būtų kovojęs iki galo, sukaupęs įniršį, priešinęsis. Iš pradžių ji prašė pasigailėti, maldavo, bet galų gale tik beviltiškai raudojo ir klykavo. Gyvybė pigi, nes dauguma žmonių nesuvokia jos vertės. Bet jis ne toks kaip dauguma. Jis nuolat plečia savo gebėjimų ribas, mokosi, siekia pralenkti kitus. Žinių trokšta taip aistringai, kaip kiti pinigų, tad rasti sau lygų sunku. Dėl to teko įvykdyti žmogžudystę. Jei ne ši auka, būtų amžiams likęs tarp moterų, nesugebančių patenkinti jo intelektualinių poreikių.

Važiudamas įsijungė kompaktinę plokštelę besimokantiems užsienio kalbų. Jam patikdavo kasmet išmokti po naują kalbą. Šįkart mokėsi ispanų. Žinoma, — kaip graužiamas sąžinės prisipažino sau, — ispanų kalba gana lengva, bet dabar užgriuvo tiek rūpesčių,

kad tiesiog nebeturėjo jėgų. Neverta nė pradėti ko nors sudėtingesnio, kai reikia tiek daug visko išsiaiškinti ir tiek daug važinėti.

— Visai neturėjau laisvo laiko, — tarė.

Staiga į kelią iššoko kiškis. Vyras iš visų jėgų primynė stabdžius, ne dėl to, kad bijojo pervaziuoti žvėriūkštį, bet išsigandęs netikėto judesio.

— Šūdas!

Jis toks išsiblaškęs ir vėl kalbasi su savimi. Taip elgiasi tik tada, kai pervargsta. Ir patiria per daug streso. Juk vakar iki vėlumos nemiegojo — ginčijosi. Tie, kas mano, kad nesunku įtikinti protingą moterį elgtis taip, kaip jai pačiai geriau, tikri kvailiai. Net tokiu aukštu intelektu pasižyminčiam žmogui kaip jis buvo nelengva. Kuo moteris protingesnė, tuo sudėtingiau. Bet kai galiausiai pavyksta, būna labai malonu.

Privažiavęs Edinburgo priemiestį sustojo ir iš termosu atsigerė jau atvėsusios kavos. Eiti į kavinę pernelyg rizikinga. Vargu, ar kas atkreiptų į jį dėmesį, — juk niekam neįdomu žiūrėti į nebejauną vyrą nudribusiu pilvu ir bjauria plike, — tačiau grįžtant į miestą šiuo keliu būtų kvaila rodytis prieš vaizdo stebėjimo kameras.

Fone nuobodžiai bambėjo ispaniškai, kol jis neapsikentęs išjungė grotuvą. Juk šiandien tokia svarbi diena, tad kodėl vieną kartą nepadarius pertraukos? Namuose jo laukia dama, kuriai reikia daug dėmesio ir švelnumo. Kurį laiką ji greičiausiai nesugebės aiškiai kalbėti, tiesą sakant, turbūt prireiks net kalbos terapijos. Laimei, jis puikus mokytojas ir išmano daugelį sričių. O pasitarnauti jai bus tikra garbė ir malonumas.

ANTRAS SKYRIUS

Detektyvas inspektorius Lukas Kalanakas susimąstė, kiek praeis laiko, kol iš jo nustos šaipytis, nors iš tiesų šaipytis niekas dar net nepradėjo. Buvo antroji jo darbo diena Škotijos policijos Žmogžudysčių skyriuje Edinburge — pilkame, sename ir niūriame pastate, kuris iš pažiūros visai neatrodė kaip šiuolaikinis kriminalinių tyrimų centras. Vakar buvo lengva, tereikėjo susipažinti su viršininkais, nueiti į kelis susitikimus ir išklaudyti pranešimų, o aukštesnio rango pareigūnai pernelyg taktiški, kad juoktųsi iš jo akcento ar tautybės. Bet pavaldiniai tokie mandagūs nebus. Vargu, ar Škotijos policininkams kada nors teko į savo gretas priimti pusiau škotą, pusiau prancūzą.

Buvo suplanuota, kad šiandien jis susitiks su komanda ir pasakys trumpą kalbą, paaiškins, kaip ketina dirbti ir ko tikisi iš vadovaujamų pareigūnų. Kalanakas žinojo, kad vos pamatę tokį tipišką europietį kaip jis — neklusniais tamsiais plaukais, rudomis akimis, alyvuogių atspalvio oda ir ereliška nosimi, — naujieji kolegos ims kuždėtis tarpusavyje. O kai jam prasižiojus išgirs akcentą, bus dar blogiau. Žvilgtelėjo į laikrodį, greičiausiai visi jau dabar galanda liežuvius. Bet jei vers juos laukti, geriau nebus. Nors jam ne itin rūpėjo, ką apie jį mano aplinkiniai, vis tiek būtų maloniau, jei pavyktų su visais sugyventi draugiškai.

— Tylos. Pradėkim, — įžengęs į salę tarė jis ir, nekreipdamas dėmesio, kad visi susirinkusieji spokso išpūstomis akimis, užrašė ant lentos savo vardą. — Neseniai atvykau iš Prancūzijos, todėl prireiks

šiek tiek laiko, kol priprasime prie vienas kito akcentų, tad prašyčiau kalbėti lėtai ir aiškiai.

Stojo tylą, tačiau netrukus ją nutraukė balsas.

— Jūs gal juokaujat?

Atsklido iš tolimiausio patalpos kampo, kur buvo taip sausakimša, kad nesimatė, kas kalba, bet netrukus jį šnypšdamas nutildė kitas balsas, neabejotinai moteriškas. Kalanakas patrynė ranka kaktą, stengdamasis atsispirti pagundai žvilgtelėti į laikrodį. Susikaupė, priminė sau, kad negalima prarasti kantrybės. Dabar neišvengiamai užgrius klausimai.

— Atleiskit, detektyve inspektorium, bet ar Kalanakas — ne škotiška pavardė? Tiesiog nesitikėjom tokio... europiečio.

— Aš gimiau Škotijoje, bet mano ugdymas buvo bilingvistinis. Daugiau nėra ko pasakoti.

— Bi... koks? Ar pas mus tai neuždrausta? — šūktelėjo viena blondinė.

Kalanakas pastebėjo, kad ji žiūri į aplinkinius, laukia, kaip sureaguos — akivaizdu, stengiasi padaryti išpūdį, pritapti vyriškoje kompanijoje. Nutaisęs abejingą miną palaukė, kol visi nustos juoktis.

— Iš jūsų norėsiu reguliarių pranešimų apie tiriamas bylas. Bus griežtai laikomasi pavaldumo grandinės. Jei vienas pareigūnas neperduoda žinių kitiems, tyrimai stovi vietoje. Aukštesnio rango pareigūnams neleisiu dėl klaidų kaltinti žemesnių už save. Jei dirbsite nemokėsiškai, neleisiu teisintis patirties stoka. Pas mane eikite arba aptarti tyrimo eigos, arba spręsti iškilusių problemų. Jei norite skųstis, skambinkite mamai. Šiuo metu vykdom tris tyrimus, ir visi turit paskirtas užduotis. Klausimų yra?

— Pone, ar tiesa, kad anksčiau dirbote Interpole? — paklausė detektyvas konstebliis.

Vaikinui tikriausiai buvo ne daugiau kaip dvidešimt penkeri, jis trykšte tryško smalsumu ir energija. Kalanakas irgi toks buvo jo amžiaus. Rodos, nuo tų laikų prabėgo visa amžinybė.

— Teisingai, — atsakė. — Kokia tavo pavardė?

— Tripas, — prisistatė jaunuolis.

— Na, Tripai, ar žinai, koks skirtumas tarp tų, kas vykdo tarpautinius žmogžudysčių tyrimus Interpole, ir tų, kas žmogžudystes narplioja Škotijoje?

— Ne, pone, — atsakė Tripas, šaudydamas akimis į sūnus, tarsi išsigandęs, kad prasidės egzaminas.

— Visiškai jokio. Yra lavonas, sielvartaujantys giminės, daugiau klausimų negu atsakymų, o kas nors iš viršininkų visada spaudžia ištirti bylą kuo greičiau ir beveik be išlaidų. Tačiau nors policijos biudžetas ribotas, už aplaidumą neatleisiu. Mūsų darbas pernelyg svarbus, kad galėtumėte nesistengti vien dėl to, jog jūs nepatenkinti viršvalandžiais.

Ir nužvelgė visus susirinkusiuosius, kiekvienam pažiūrėdamas tiesiai į akis, kad tikrai būtų aišku.

— Tripai, — tarė, — pakviesk dar vieną konsteblių ir abu ateikit į mano kabinetą.

Išėjo neatsisveikinęs ir nešvaistydamas laiko mandagybėms. Greičiausiai Tripą gerokai patrauks per dantį, nes jam vienam skyrė tiek dėmesio, o likusieji iškart puls skūstis naujuoju vadovu ir verkšlenti, kad Škotijos policija kviečiasi pašalinius, o ne duoda paaukštintimus saviems. Policininkai visame pasaulyje vienodi. Skirtingose šalyse kitokia tik kava. Kalanakas nė kiek nenustebo, kad čia kava pasibjaurėtina.

Naująjį kabinetą geriausiu atveju galėjo pavadinti praktišku. Kad būtų patogus, reikia gauti dar mažiausiai vieną paaukštintimą. Bet čia tylu ir šviesu. Ant stalo du telefonai, tarsi jis galėtų persiplėšti ir vienu metu kalbėti abiem. Ant grindų stovi vos dvi dėžės jo asmeninių daiktų, kuriuos reikės susidėti į stalčius ir lentynas. Tačiau daiktų, be kurių negalėtų išsiversti, jose nebuvo. Į Škotiją atvyko norėdamas viską pradėti nuo pradžių. Jei jau reikia iš naujo įleisti šaknis, atrodė logiška pabandyti gimtojoje šalyje, be to, Škotija —

vienintelė kita valstybė, kurioje galėjo gauti darbą policijoje, nes turi šalies pilietybę.

Į duris pabeldė Tripas. Jam už nugaros stovėjo jauna konstablė.

— Priimsite mus, pone? — paklausė Tripas.

Kalanakas mostelėjo užėiti.

— O jūs kuo vardu?

— Detektyvė konstablė Salter. Malonu susipažinti, pone, — atsakė ji, nepakeldama akių nuo batų.

Ji suerzino pareigūnės drovumas, nes puikiai žinojo, jog taip bus. Kalanakas turėjo vieną neįprastą trūkumą — buvo toks išvaizdus, kad blaškydavo aplinkinių dėmesį, o jo veidas taip traukdavo akį, kad galėdavo ir avariją sukelti, kartais ir sukeldavo. Bet mažai kas suprato, jog tai ne privalumas, o našta.

— Salter, informuosi mane apie visą bylų tyrimo eigą: kaip pateikiami pranešimai apie nusikaltimą, užsakomi teismo medicinos tyrimai ir rengiama medžiaga teismui. Tripai, iš tavęs noriu visų smulkmenų apie naudojamas formas, ataskaitas ir visus kitus dokumentus. Ar aišku?

— Taip, pone, jokių problemų.

Rodos, Tripas nepaprastai džiaugėsi galėdamas pasitarnauti. Salter tik kažką sumurmėjo nepakeldama akių, bet Kalanakas suprato, jog sutinka.

— Gal galėtumėte palikti mus vienus, konstebliai? — pasigirdo balsas už nugarų.

Tarpduryje stovėjo pareigūnė paradine uniforma. Salter su Tripu kaipmat šmurkštelėjo lauk, o ji žengė vidun ir koja užtrenkė duris.

— Detektyvė inspektore Turner, bet gali vadinti mane Ava, juk mūsų pareigybės lygios.

Ji plačiai nusišypsojo ir, kitaip negu Salter, visai nesidrovėdama pažvelgė jam į akis. Kolegė buvo maždaug metro šešiasdešimties, liekna, pusilgiais kaštoniniais plaukais, krintančiais neklusniomis garbanomis, kurias buvo surišusi į ilgą uodegą. Ji nebuvo graži kaip

modeliai reklamose, bet ir ne bjauri. Dailių bruožų, pilkomis, plačiomis akimis.

— Kalanakas, — prisistatė. — Iš veido matau, kad žinai kažką paslaptį. Pasakysi pati ar nori, kad atspėčiau?

Ava Turner nekreipė dėmesio į nedraugišką pasisveikinimą ir nė kiek nesumišusi pareiškė:

— Girdėjau, vienas seržantas skundėsi, kad, užuot paskyrę į vadovus tikrą policininką, jiems atsiuntė modelį iš apatinių reklamų.

— Supratau, — burbtelėjo Kalanakas.

— Spėju, tu pripratęs. Jei nori, galiu paguosti — daugumai bus kur kas lengviau priimti prancūzą, negu tokią kaip aš.

— Anglę? — paklausė jis, stumdamas į šoną dokumentų spintelę.

— Aš gryna škotė, bet sulaukus septynerių tėvai išsiuntė mokyti į internatinę mokyklą Anglijoje, dėl to mano toks akcentas. Ir dėl to aš jiems baisesnė už marą. Tačiau nesijaudink. Jeigu patiktum iš karto, būtų aišku, kad nieko gero nelaukia. Manau, susidorosi. Jei kils kokių bėdų, kreipkis į mane, numeris kontaktų sąrašė ant stalo. O dabar einu persirengti. Ką tik grįžau iš bendruomenės apdovanojimų ceremonijos, o aš paradinių uniformų negaliu pakęsti. Komanda šauni, tik neleisk jiems lipti ant galvos.

— Nė neketinu, — atsakė jis ir prispaudė prie ausies vieno telefono ragelį, norėdamas pažiūrėti, ar yra signalas.

Kai pakėlė akis, kabinetas buvo tuščias, durys atviros. Klestelėjo ant kėdės prie rašomojo stalo. Išsitraukęs mobilųjį suvedė kelis svarbius numerius iš kontaktų sąrašo ir jau svarstė, ar nereikėtų pradėti kraustyti pirmosios dėžės, kai į kabinetą staiga įpuolė Tripas.

— Nepykit, kad trukdau, pone, bet ką tik skambino pareigūnas iš Breimaro. Ten rado palaikus ir nori pasikalbėti su kuo nors iš mūsų.

— Kurioje miesto dalyje Breimaras?

— Breimaras ne mieste, pone, tai kaimelis Kerngormo kalnuose, pone.

— Po galais, Tripai. Liaukis kiekvieno sakinio gale kartojęs „pone“ ir dorai paaiškink, kodėl kažkokio kaimelio palaikus nori primesti Edinburgui.

— Jie įtaria, kad palaikai moters, kuri prieš kelias savaites dingo iš Edinburgo. Teisininkė, vardu Elena Bakston. Rado skiautę iš tokios pat medžiagos kaip skara, kurią ji ryšėjo, kai liudininkai matė paskutinį kartą.

— Ir viskas? Kitų sąsajų nėra?

— Visa kita sudeginta, pone, oi, atleiskit. Breimaro pareigūnai galvojo, kad norėsim sužinoti kuo anksčiau.

— Gerai, konstebli. Liepk Breimaro pareigūnams paskambinti man, o pats tuo tarpu surink visą informaciją apie Eleną Bakston. Po penkiolikos minučių ant stalo noriu smulkios ataskaitos. Jei ten iš tiesų ta Edinburge dingusi moteris, nuo žudiko atsiliecame dviem savaitėmis.

TREČIAS SKYRIUS

Kalanakas padėjo ragelį, jausdamasis išsekęs, nes iššifruoti škotišką akcentą prirėkė nemažai pastangų. Tėvo jis beveik neprisiminė, ir nors motina būtinai norėjo, kad anglų kalbos jis išmoktų ne blogiau negu jos gimtosios prancūzų, tokiam išbandymui dar nebuvo pasiruošęs. Seržantas iš Breimaro ne tik šnekėjo lyg dainuodamas, bet ir kas porą žodžių kaišiojo žargoną. Kalanakas įtarė, kad taip elgiasi tik norėdamas patraukti jį per dantį, tad netrukus nustojo klausinėti, ką turi omenyje. Klausydamasis ant lapelio pakeverzojo žodį *haver**. Ko gero, Tripui reikės pabūti ir vertėju. Galų gale sutiko padėti narplioti bylą, kuri net nepriklauso jo jurisdikcijai. Niekas nepadėkos, kad leidžia pinigus ir skiria pareigūnus svetimam darbui, bet, panašu, kalnuose rastas kūnas tikrai gali būti tos Edinburge dingusios moters.

Koridoriumi praėjo konstablė Salter. Jis kyštelėjo galvą pro duris.

— Kuri iš tiriamų bylų arčiausiai pabaigos? — šūktelėjo jai įkandin.

— Braunlo žmogžudystė, pone. Kaltininkas suimtas, rengiame dokumentus prokurorui. Preliminarusis teismo posėdis kitą savaitę.

— Gerai. Noriu, kad tu, Tripas ir du pareigūnai iš Braunlo komandos po dešimties minučių ateitumėte į pasitarimų salę. Pasakyk kitiems. Ar Kerngormo kalnai toli?

Atsakymą suprato iš konstablės minos. Reikės įsidėti daiktų nakvynei.

* Škotų šnekoje — čiauškėti, kalbėti kvailystes. (*Čia ir toliau — vert. past.*)

Susirinkimas nebuvo malonus. Braunlo byla tyrę pareigūnai, savaime suprantama, nedžiūgavo, kad reikės dvi valandas sėdėti mašinoje, o tada pradėti pildyti antrą krūvą dokumentų, nors dar nebaigė tvarkyti pirmosios. Detektyvams konstebliams Tripui, Barnsui ir Salter vadovaujantis detektyvas seržantas Laivlis į Kalanaką žiūrėjo taip, lyg šis būtų išropojęs iš išmatų duobės. Kalanakas nekrepė dėmesio, tik kaip galėdamas greičiau paaiškino, ką planuoja daryti, o tada leido kalbėti pareigūnui, atsiųstam visus informuoti apie dingusį asmenį.

— Elena Margareta Bakston, trisdešimt devynerių, išsiskyrusi, vaikų neturi, dirbo komercinės teisės specialiste vienoje didžiausių miesto advokatų kontorų. Dingo prieš šešiolika dienų. Patvirtinta, kad paskutinį kartą moteris matyta penktadienio vakarą, išėjusi iš sporto klubo, patraukė namo. Kad ji dingo, kitos dienos vakare pranešė motina, nes dukra nepasirodė priešpiečių, kaip buvo susitarusios, ir neatsiliepė nei namų, nei mobiliuoju telefonu. Moters mašina rasta garaže, nedingo nei lagaminų, nei drabužių, pasas namuose. Paprastai į elektroninius laiškus ji atsakinėdavo šeštadienį ryte, tačiau šįkart pašto dėžutės nepatikrino. Namų raktai rasti daugiabučio laiptinėje. Aplinkiniai teigia, kad ji nepaprastai tvarkinga, kone darboholikė, ir per pastaruosius dvejus metus nė karto nebuvo pasiėmusi laisvadienio, net dėl ligos.

— Nėra širdies draugo ar kitų akivaizdžių įtariamųjų? — paklausė Barnsas.

— Buvęs vyras Rajanas Bakstonas dirba užsienyje, jo alibi nepriekaištingas. Kiek žinoma, draugo neturėjo. Visi apklaustieji tvirtino, kad jai rūpėjo tik teisė. Eidavo tik į biurą, namo ir į sporto klubą. Neradome nė menkiausios užuominos, kur galėjo dingti — iki dabar.

— Kodėl Breimaro pareigūnai mano, kad ten ji? — paklausė Kalanakas.

— Paskutinė ją mačiusi moteris telefone turėjo nuotrauką. Tą

vakarą ponia Bakston užsuko į barą prie sporto klubo, kur draugė šventė gimtadienį. Išplatinome nuotrauką ir išsamiai aprašėme, kaip buvo apsirengusi. Jiems atrodo visai tikėtina.

— Kas nors susisiekė su jos šeima? — paklausė Tripas.

Į šį klausimą Kalanakas atsakė pats.

— Ne, ir geriau užčiaupkim srėbtuves, kol nepamatėm kūno ir nusikaltimo vietos. Tapatybei patvirtinti reikia DNR tyrimų.

— Kad ir kaip būtų, žmogžudystė ne mūsų jurisdikcijoje. Ko lėkti į kitą šalies galą, jei net nepatvirtinta, ar ten ta pati moteris? — burbtelėjo seržantas Laivlis. — Juk mums ir savų bylų netrūksta, o vietos detektyvai susitvarkys ne prasčiau už kietuolius iš Interpolo.

— Jei ten Elena Bakston, ją pagrobė Edinburge, vadinasi, tikėtina, ir nužudė čia. Neketinu praleisti progos apžiūrėti nusikaltimo vietą vien dėl to, kad jūs tingite važiuoti. O dėl Braunlo bylos — mokykitės dirbti po kelis darbus vienu metu. — Kalanakas čiupo nuo stalo savo užrašus. — Kelias tolimas, tad judinkitės.

Grįžęs į kabinetą įsimetė į krepšį dantų šepetuką, lietpaltį ir au-
linius batus. Toptelėjo, kad seržantą Laivlį galėtų palikti čia, bent nereikėtų dvi dienas žiūrėti į jo sugižusią miną. Tačiau iškart apsigalvojo. Geriau ne nusileisti, o iškart jį sutramdyti. Komanda turi matyti, kad Kalanakas tingumo ir nepaklusnumo nepakęs. Ir nesvarbu, kas ką mano. Turbūt kokius pusę metų jie kritikuos visus jo sprendimus, geri jie būtų ar blogi. Kol ras kitą pašaipų objektą.

KETVIRTAS SKYRIUS

Su vietos policininkais Kalanako komanda susitiko antrojoje Breimaro nuovadoje, o iš ten į kalnus nuvažiavo visureigiu. Norint pasiekti nusikaltimo vietą, keliskart reikėjo išsukti iš pagrindinio kelio. Dangus sparčiai niukėsi. Kol nuvyko, praėjo dar valanda. Kai pagaliau išvydo teismo ekspertzės komandos palapines ir prožektorius, jau buvo gerokai atšalę. Vienintelis privalumas, kad tokioje nuošalioje vietovėje nebuvo žurnalistų.

— Kas rado kūną? — paklausė vairuotojo Kalanakas.

— Pora vaikinių išėjo į žygį ir tolumoje pamatė liepsną, norėjo paskambinti, pranešti, bet kol atsirado ryšys, teko kulniuoti geras penkiolika minučių. Kai atvažiavo ugniagesiai, trobelė jau buvo sudegusi. Deja, beveik nebus ką pamatyti.

Kalanakas išsitraukė fotoaparata. Nusikaltimo vietose visada pasidarydavo savų nuotraukų. Vėliau jomis nukabinės kabineto sienas.

Trobelė skirta veikiau ne nakvoti, o pasprukti nuo blogo oro — tai tebuvo iš akmenų sumūryta bakūžė, nerakinama, kad keliautojai turėtų kur sustoti pailsėti ar pasislėpti nuo lietaus. Viduje tik vienas kambarys, galinę sieną atstojo uola. Ko gero, ji čia stovi jau kokius porą šimtų metų. Stogo nebebuvo, pradėjęs degti įgriuvo vidun, o tai gerokai apsunkins tyrimą. Ugnis liepsnojo taip kaitriai, kad net didžiuliai akmenys sienos apačioje pasislinko. Kalanakas nužvelgė horizontą. Vargu, ar kas į tokią vietą užklystų netyčia. Tas, kas atgabeno čia moters kūną, kruopščiai išsirinko vietą, žinojo, kad netolie-

se nėra dažnai lankomų pasivaikščiojimo takų, ir jau buvo lankęsis anksčiau.

— Kur kūnas? — paklausė.

— Kaulus jau surinko, bet viduje pažymėta, kur jie gulėjo, — atsakė vairuotojas.

— Tik kaulai? Daugiau nieko neliko?

— Deja, ne. Minkštieji audiniai visiškai sudegė. Tiksliai nežinom, kiek laiko degė ugnis, bet mažiausiai kelias valandas.

Jiedu įžengė į nešiojamų prožektorių nušviestą namelį ir pamatė du teismo ekspertizės pareigūnus, atsargiai tūpinėjančius po pelenais padengtas nuolaužas. Kokia niūri vieta mirti. Kalanako vaizduotė ėmė austi reginį, kaip buvo įvykdyta žmogžudystė, tačiau po akimirkos kažkas palietė petį ir išblaškė slogias mintis.

— Detektyve inspektoriumi Kalanakai? Aš Džontis Sparas, patologas iš Aberdynšyro. Deja, beveik nebėra ko tirti.

Kalanakas linktelėjo.

— Girdėjau, radote drabužio skiautę. Kaip ji išliko, jei visa kita sudegė iki pelenų?

— Ji labai nedidelė, tik kraštelis skaros, bet raštas įsidėmėtinas, tad vienas iš konsteblių pastebėjo, kad jis toks pat, kaip jūsų dingusiosios. Skiautė gulėjo po akmeniu, nesudegė, nes trūko deguonies. Jau išsiuntėme į laboratoriją ištirti DNR, atrodo, ant medžiagos buvo kraujo.

Kalanakas susiraukė.

— Tik tiek? Negali būti, kad daugiau nieko neradote.

— Deja, turim ką turim, inspektoriumi. Ugnis — didžiausias nusikaltimo vietos priešas. Kuo uždegta, išsiaiškinsime gana greitai. Mūsų nelaimei, šiose apylinkėse arti žemės paviršiaus glūdi durpių sluoksnis, o jis, galima sakyti, tiesiogine prasme įpylė žibalo į ugnį. Jei ne durpės, liepsna nebūtų degusi taip kaitriai ir ilgai. Kaulai smarčiai apgadinti.

— O padangų žymės? Tikriausiai radote?

— Gal ir buvo, bet pirmi atvažiavo gaisrininkai, jų mašinos išvažinėjo aplink visą trobelę. Niekas nenutuokė, kad čia ras kūną. Rytoj su šunimis kruopščiai apieškosime teritoriją, bet šįvakar neverta, per tamsu.

Kalanakas išsitraukė fotoaparata ir ėmė fotografuoti apanglėjusią pilkšvai juodą masę ant žemės.

— Ar ji mirė čia?

— Tiksliai pasakyti negalime, o kadangi radom tik kaulus, nežinau, ar pavyks nustatyti mirties priežastį, nebent kas nors paaiškės iš kaukolės. Daugelis kaulų sulaužyti, žandikaulis sutrupintas. Man atrodo, čia norėta tik atsikratyti kūno. Žudikas stengėsi nepalikti nieko, tikriausiai tikėjosi, kad nepavyks patvirtinti tapatybės, — pareiškė patologas, maudamasis gumines pirštines ir mankštindamas sustingusį kaklą.

— Manote, ją nužudė kitur ir tada atvežė čia?

— Na, detektyvas jūs. Šitai ir išsiaiškinkit. Jei liksite nakvoti, ryte galite užsukti į morgą, papasakosim, ką sužinojom.

— Taip, būsiu čia, — atsakė Kalanakas, dairydamasis Tripo. Pamatė gurkšnojantį kavą iš seržanto Laivlio termosu. — Tripai, apklausk keliautojus, žemėlapyje tiksliai pažymėk, kur jie buvo ir kada pastebėjo ugnį. Nueik į tą vietą ir nufotografuok, kas iš ten matosi. O paskui norėsiu išklaudyti skambutį gaisrininkams.

— Keliautojus jau apklausė, nežinau, kokia prasmė tai daryti dar kartą, — įsiterpė seržantas Laivlis.

Kalbėjo atsainiai, kaip visi per ilgai viename darbe užsisėdėję pareigūnai. Kalanaką seržantas erzino, bet tokių pareigūnų pasitaiško visur. Vos ne vos atsispyręs pagundai jį aprėkti, sutelkė dėmesį į užduotį.

— Jei išsiaiškinsime, kada prasidėjo gaisras, žinosim, kada žudikas pasitraukė iš nusikaltimo vietos. Jei keliautojai pasakys, kokio aukščio buvo liepsnos, ir gal net prisimins jų spalvą, galėsime tiksliau nustatyti, kiek laiko degė ugnis, ir apklausti vietos

gyventojus, ar tuo metu nepastebėjo anksčiau nematytų transporto priemonių.

— Kaip pasakys viršininkas, — burbtelėjo Laivlis, nė neslėpdamas paniekos.

— Kur šiandakt nakvosim, pone? — paklausė Tripas, trypčiodamas vietoje ir kišdamas rankas dar giliau į kišenes.

Taip toli nuo civilizacijos, stingdančiame šaltyje net entuziastingasis konsteblis neatrodė toks linksmas kaip įprastai.

— Paklausk vietos pareigūnų. Tikriausiai netoliese yra kur apsisoti. Perduok Salter, kad rytoj ryte važiuojam į morgą, o Barnsas tegul lieka čia, kol ekspertai baigs darbą. Kas dvi valandas norėsiu pranešimų iš visų trijų.

— O jei čia ne Elena Bakston? Tik veltui švaistysime laiką.

Kalanakas dėbtelėjo į Laivlį.

— Kad ir kas ten būtų, seržante, tą žmogų beveik neabejotinai nužudė, o tas, kas galvoja, jog padėti narplioti žmogžudystę tėra laiko švaistymas – tikras idiotas. Taigi, jei nesugebate pasakyti nieko protingo, geriau savo nuomonę pasilaikykite sau.